

Rapportage Westerstee Rottum

In opdracht van:

Schouten Kooistra
Jacob Tilbusscherweg 17
9998 XB Rottum

Onderzoek en rapportage:

Kleine Molenstraat 1^a
9711 CZ GRONINGEN
Contactpersoon: Roel Modderman

Oktober 2013

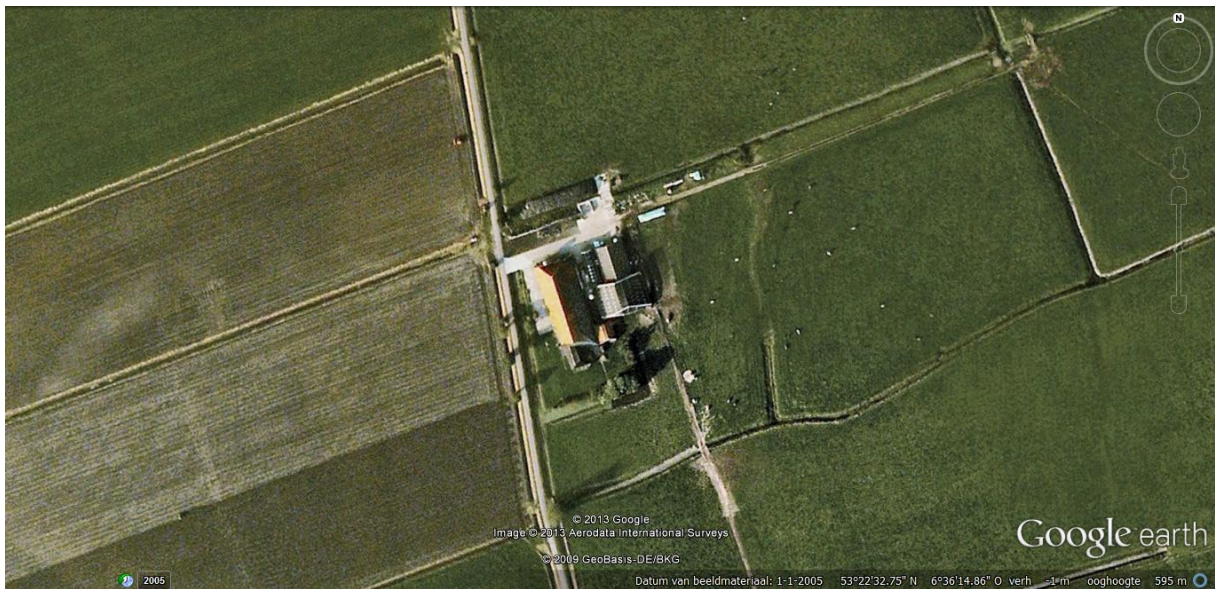
Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
2 Wettelijk kader	4
2.1 De Flora- en faunawet	4
2.2 Rode Lijsten	6
2.3 Gebiedsbescherming	6
3 Beschrijving plangebied en plannen	7
4 Methode	8
5 Resultaten	8
5.1 Vaatplanten	8
5.2 Zoogdieren	8
5.3 Vogels	9
5.4 Amfibieën en reptielen	10
5.5 Vissen	10
5.6 Dagvlinders	10
5.7 Libellen	11
5.8 Overige ongewervelden	11
5.9 Habitat- en Vogelrichtlijngebieden	11
5.10 Ecologische hoofdstructuur	11
6 Conclusies	12
6.1 Niet-beschermden soorten	12
6.2 Beschermden soorten	12
7 Bronnen	13

1 Inleiding

De familie Schouten-Kooistra heeft Modderman Flora en Fauna opdracht gegeven om een quickscan in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren aan hun boerderij de Westerstee aan de J. Tilbusscherweg 17 te Rottum. Deze boerderij zal worden gesloopt. Er zal een woning op het perceel ten zuiden ervan worden gebouwd. De planologische procedure vereist een onderzoek naar de natuurwaarden. In het kader van de Flora- en faunawet is het noodzakelijk te onderzoeken welke beschermde soorten flora en fauna er voorkomen en of er schade aan deze soorten zal worden toegebracht. Ook wordt onderzocht of er beschermde natuurgebieden in de omgeving van de plangebieden liggen en of die negatieve effecten van de ingreep ondervinden. De locatie van het plangebied wordt aangegeven in figuur 1.

Voor de quickscan is het terrein op 8 oktober 2013 bezocht en zijn er bestaande gegevens verzameld. De resultaten en conclusies hiervan worden in dit rapport besproken.

Figuur 1. Luchtfoto van het plangebied (bron: Google Earth).

2 Wettelijk kader

2.1 De Flora- en faunawet

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is bepaald dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen, die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna heeft, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Dit is de zogenoemde zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet), die voor alle planten- en diersoorten geldt.

Verbodsbepalingen

De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van beschermde soorten. De verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke projecten, plannen en ingrepen zijn opgenomen in artikel 8 (betreffende planten op hun groeiplaats) en 9 tot en met 12 (betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving): zie onderstaand kader.

Algemene verbodsbepalingen betreffende beschermde inheemse soorten dieren en planten. Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12

Artikel 8 Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10 Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11 Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12 Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Beschermde soorten

Bij algemene maatregel van bestuur heeft de Minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (EL&I) een aantal inheemse **plantensoorten** als beschermd aangewezen. Dit zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of daartoe gevaar lopen. Ook zijn soorten aangewezen, die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden

bedreigd of daartoe gevaar lopen, maar ter bescherming waarvan maatregelen noodzakelijk zijn ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende **diersoorten** zijn beschermd volgens de Flora- en faunawet:

- a. alle van nature in Nederland voorkomende soorten **zoogdieren**, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis. De verboden genoemd in artikel 9 tot en met 11 van de Flora- en faunawet gelden niet voor de mol in zijn gehele leefomgeving en niet voor de huisspitsmuis, bosmuis en veldmuis, indien zij voorkomen in of op gebouwen of erven;
- b. alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten **vogels** met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
- c. alle van nature in Nederland voorkomende soorten **amfibieën en reptielen**;
- d. alle van nature in Nederland voorkomende soorten **vissen**, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.

Voorts kunnen diersoorten, die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of daartoe het gevaar lopen, bij algemene maatregel van bestuur als beschermd worden aangewezen. Dit betreft met name een aantal insectensoorten, waaronder enkele soorten dagvlinders en libellen. De lijst van beschermde planten- en diersoorten is te raadplegen op de website van de Rijksoverheid (www.rijksoverheid.nl). De soorten zijn ingedeeld in tabellen met oplopende beschermingsniveaus, met diverse mogelijkheden tot vrijstelling of ontheffing van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet.

Tabel 1. De tabellen met oplopende beschermingsniveaus, zoals vastgesteld in de AMvB artikel 75

Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3
Voor soorten in tabel 1 geldt een vrijstelling van de artikelen 8 t/m 12, indien ze worden verstoord of bedreigd door ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld woningbouw of natuurontwikkeling.	Er geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen voor soorten die genoemd worden in tabel 2 en voor vogels, mits er gewerkt wordt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode . Is er geen gedragscode, dan moet er ontheffing worden aangevraagd. De aanvraag wordt getoetst aan het criterium: de activiteit doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort ('lichte toets'). Voor alle vogelsoorten wordt getoetst aan de onder tabel 3 genoemde criteria ('uitgebreide toets').	Voor soorten in tabel 3 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen geen vrijstelling. Er is een ontheffing mogelijk voor de artikelen 8, 9, 11 en 12. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan de volgende criteria: er is sprake van een bij wet genoemd belang én er is geen alternatief én de activiteit doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort ('uitgebreide toets').

Ontheffing en vrijstellingen

De Flora- en faunawet biedt in artikel 75 de mogelijkheid om ontheffing aan te vragen voor overtreding van de verboden uit de artikelen 8 tot en met 18. Ontheffingen worden uitsluitend verleend door de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (EL&I), als aan bepaalde voorwaarden van zorgvuldigheid is voldaan. Zo mag door de overtreding van het verbod geen gevaar bestaan voor de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort in het betrokken gebied. In een Algemene Maatregel

van Bestuur is bepaald onder welke voorwaarden vrijstellingen gelden of ontheffingen worden verleend (AMvB artikel 75, het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*). Hiervoor zijn de beschermde planten- en diersoorten ondergebracht in drie tabellen met verschillende beschermingsniveaus (zie tabel 1). Tabel 1 noemt de algemene soorten, waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen. In tabel 3 vallen alle soorten die genoemd worden in Bijlage 1 bij de AMvB (schaarse en zeldzame soorten in Nederland) of in Bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn (soorten van communautair belang die strikte bescherming behoeven). Tabel 2 bestaat uit de overige beschermde soorten. Hiervoor is een vrijstelling geregeld, mits er volgens een goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt. Alle inheemse vogelsoorten vallen onder tabel 3, hoewel er voor deze soortgroep een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen, als deze plaatsvinden volgens een gedragscode.

2.2 Rode Lijsten

Naast beschermde soorten moet aandacht worden gegeven aan het voorkomen van rode lijstsoorten. De Minister van EL&I heeft Rode Lijsten vastgesteld van met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende planten- of diersoorten die in ons land van nature voorkomen. Soorten van de Rode Lijst met de aanduiding 'bedreigd' of 'ernstig bedreigd' worden door de Minister van EL&I meegewogen in een eventuele ontheffingsbeschikking. Strikt genomen hebben deze soorten geen beschermde status in de Flora- en faunawet.

2.3 Gebiedsbescherming

Het Europese netwerk Natura 2000 bestaat uit natuurgebieden, die beschermd worden in het kader van de Vogel- en Habitatrichtlijn. De Vogelrichtlijn beschermt natuurgebieden, die van belang zijn voor vogelsoorten uit bijlage I van deze richtlijn en voor trekvogels op de Nederlandse Rode Lijst. De Habitatrichtlijn beschermt natuurgebieden, die van belang zijn voor habitattypen uit bijlage I en voor planten- en diersoorten uit bijlage II van deze richtlijn. In Nederland zijn 162 Natura 2000-gebieden. Enkele van deze gebieden zijn inmiddels definitief aangewezen, in de loop van 2010 worden de definitieve aanwijzingsbesluiten van de overige gebieden verwacht.

Samen met de Beschermde Natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten vallen de Natura 2000-gebieden onder de Natuurbeschermingswet 1998. Bij projecten in de ruimtelijke ordening mogen deze gebieden geen negatieve effecten ondervinden. Ook uitvoering van plannen buiten deze gebieden mag geen negatieve invloeden (externe effecten) hebben. Als er negatieve effecten zijn, is de activiteit of ingreep vergunningplichtig en mag alleen plaatsvinden als het gaat om dwingende redenen van zwaarwegend maatschappelijk belang. In dat geval moet worden aangetoond dat er geen redelijk alternatief bestaat en dat alle schade wordt gecompenseerd.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een landelijk netwerk van beschermde gebieden. Dit bestaat uit bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden, robuuste verbindingen, landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden) en grote wateren. De EHS wordt door de provincies uitgewerkt tot de Provinciale Ecologische hoofdstructuur (PEHS). De gemeenten leggen de bescherming van de EHS met nauwkeurige richtlijnen en maatregelen in hun bestemmingsplannen vast. Het toetsingskader dat bij ruimtelijke ontwikkeling voor bescherming van de EHS wordt gebruikt, komt in grote lijnen overeen met dat van de Natuurbeschermingswet 1998.

3 Beschrijving plangebied en plannen

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen aan Jacob Tilbusscherweg 17 ten westen van Rottum.

Op het erf staat een boerenschuur met woonhuis. Ten oosten daarvan staan een melkstal en een ligboxstal. Het plangebied ligt op lichte kleigrond. Het plangebied ligt in kilometerhok 235-599 (een oppervlakte van 1x1 km in het raster van de Rijksdriehoeksmeting) en in atlasblok 07-14 (een oppervlakte van 5x5 km).

3.2 Plannen

De boerenschuur en het woonhuis zullen worden gesloopt.

4 Methode

Er vond op 8 oktober 2013 een veldbezoek plaats van 17.50 tot 20.00 uur. Het was bewolkt. Er stond een zwakke tot matige wind (kracht 2-3) bij een temperatuur van ongeveer 17 °C.

Tijdens het bezoek is een beeld gevormd van het terrein en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Er is gezocht naar voorkomende soorten flora en fauna of sporen daarvan. Aanwezige plantengroei en diersoorten zijn genoteerd.

De schuur en zolders zijn doorzocht op sporen van vogels en zoogdieren, waaronder vleermuizen, steenmarter. Na zonsondergang is rondom de boerderij en het woonhuis gezocht naar vleermuizen. Hierbij is gebruikgemaakt van de ultrasoon detector (batdetector) Pettersen D240x. Deze inventarisatie duurde tot 20.00 uur. De vleermuisinventarisatie vond plaats met behulp van de ultrasoon detector Pettersen D240x. Hiermee worden de ultrasone geluiden van vleermuizen, die zij gebruiken voor de echolocatie (sonar), voor de mens hoorbaar gemaakt. De meeste soorten kunnen aan de hand van deze geluiden worden gedetermineerd. Soms is hiervoor analyse van het opgenomen geluid in een spectrogram (ook wel sonogram) noodzakelijk, maar de in het plangebied waargenomen soorten konden meteen in het veld worden gedetermineerd.

Tijdens de veldbezoeken zijn rondjes om de gebouwen gelopen om de activiteiten van vleermuizen aan alle zijden te inventariseren. Ook de bomen konden op die manier onderzocht worden.

De onderzoeker, drs. Roel Modderman, is bioloog met als specialisatie dierecologie. Hij heeft vele jaren ervaring met vleermuisinventarisaties.

Omdat het plangebied slechts bestaat uit een boerderij, zijn er geen gegevens van het Natuurloket aangevraagd. Het veldbezoek gaf voldoende informatie over de flora en fauna in het plangebied.

5 Resultaten

5.1 Vaatplanten

Tijdens het veldbezoek kon een goed beeld worden gevormd van de vegetatie. Rondom de boerderij ligt een grasveld met enkele fruitbomen. Ten zuiden van het gazon vormt een bomenrij van kers en gewone es de afscheiding naar het aangrenzende weiland. In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen beschermde of schaarse, kwetsbare soorten gevonden.

Omdat er geen beschermde vaatplanten aanwezig zijn, vormt deze soortgroep geen belemmering voor de bouwplannen.

5.2 Zoogdieren

Niet-vliegende zoogdieren

Rond het plangebied kunnen de volgens tabel 1 beschermde egel (*Erinaceus europaeus*), gewone of tweekleurige bosspitsmuis (*Sorex araneus* of *coronatus*), huisspitsmuis (*Crocidura russula*), en veldmuis (*Microtus arvalis*) voorkomen. Deze soorten of sporen hiervan zijn niet aangetroffen en bij een quickscan moeilijk te vinden, maar in een biotoop als dit zijn deze soorten vaak aanwezig. Deze soorten leven tussen hogere vegetatie en kunnen rond het plangebied voorkomen. Voor huisspitsmuis

en veldmuis gelden de verboden in artikel 9 tot en met 11 van de Flora- en faunawet niet in en rond gebouwen of op erven. Voor alle bovengenoemde soorten geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. Eventuele verstoring van (verblijfplaatsen van) deze soorten mag dus plaatsvinden. Sporen van een steenmarter, die op de zolders zou kunnen verblijven, zijn niet aangetroffen.

Vleermuizen

Op de zolder boven het woonhuis zijn enkele oude uitwerpselen van een vleermuis gevonden. Deze konden niet nader gedetermineerd worden. Ook lagen er twee vlindervleugels, die door een vleermuis achtergelaten kunnen zijn.

Na 19.00 uur zijn de vleermuizen aan de buitenzijde van de gebouwen geïnventariseerd.

Om 19.20 uur klonk de territoriale roep van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) vanuit het woonhuis. Deze vloog om 19.32 uur aan de zuidkant uit en foerageerde later in de tuin (19.36 uur) voor het woonhuis en achter de schuur (19.42 uur).

Om 19.24 uur verscheen een gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) jagend boven de tuin. Deze kwam uit de richting van de schuur of de noordkant van het woonhuis. De gewone dwergvleermuis is tot 20.00 uur nog zesmaal rond de gebouwen gehoord. Tweemaal klonk de territoriale roep. De bomen ten zuiden van de boerderij vertonen geen holten, die geschikt zouden kunnen zijn voor vleermuizen.

Uit deze waarnemingen blijkt dat er sprake is van een paarverblijfplaats van zowel de gewone als de ruige dwergvleermuis. Mogelijk wordt het gebouw de komende winter gebruikt als winterverblijfplaats, hoewel de dwergvleermuizen flexibel zijn in de keuze van hun winterverblijf. Ook kunnen de dieren naar gelang de temperaturen tijdens de winter verschillende onderkomens kiezen en al of niet dieper wegkruipen binnen hetzelfde onderkomen. Dwergvleermuizen zijn tijdens de winter bijzonder moeilijk te inventariseren zonder ze te verstoren.

Vleermuizen zijn streng beschermd door de Europese Habitatrichtlijn (bijlage IV) en de Nederlandse Flora- en faunawet (lijst 3). Als de vleermuizen ook volgend jaar aanwezig zijn, moet voor het slopen van het gebouw ontheffing aangevraagd worden van het verbod op het vernietigen of verstoren van een vaste verblijfplaats (artikel 11) van de Flora- en faunawet. Daarom wordt geadviseerd voor de sloop nogmaals een inventarisatie uit te voeren.

Tabel 2. Maximale aantallen waargenomen vleermuizen rondom de gebouwen

Soort	Latijnse naam	maximaal aantal, gedrag	locatie
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	1 jagend en roepend	rond gebouw
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	1 jagend en roepend	rond gebouw, uitvliegend uit woonhuis

5.3 Vogels

Aan de noordkant van de schuur hangen ruim 30 nesten van de huiszwaluw (*Delichon urbicum*). Deze vallen niet onder de jaarrond beschermde nesten volgens de lijst van Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken. Ook de zwarte roodstaart (*Phoenicurus ochruros*) kan in of bij de boerderij broeden, maar is een zomergast. Huismussen (*Passer domesticus*; standvogel) zijn bij het veldbezoek niet aangetroffen.

Wel zijn er in de schuur enkele braakballen van een kerkuil (*Tyto alba*) aangetroffen. Deze soort zal de schuur af en toe als rustplaats gebruiken. Aan het aantal braakballen te zien, is dit niet zeer regelmatig.

Volgens de Flora- en faunawet is verstoring van broedende vogels en hun nesten niet toegestaan. Ontheffing is niet mogelijk bij afwezigheid van groot maatschappelijk belang.

Bij de uitvoering van de plannen zullen broedvogels en hun nesten niet verstoord worden, onder de voorwaarde dat er binnen het broedseizoen (maart tot en met juli) niet met de sloop wordt aangevangen.

5.4 Amfibieën en reptielen

Er is in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig, waarin amfibieën zich kunnen voortplanten. De gebouwen of directe omgeving ervan kunnen de functie hebben van overwinteringsverblijfplaats voor gewone pad (*Bufo bufo*), kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) en bruine kikker (*Rana temporaria*). Gewone pad en bruine kikker zijn volgens de website van RAVON in het omliggende atlasblok 07-14 aangetroffen.

Genoemde drie soorten zijn algemeen en staan in de AMvB-tabel 1, waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling geldt. Bovendien blijft de groenstructuur rondom het plangebied (grotendeels) intact.

De RAVON-site vermeldt in atlasblok 07-14 geen reptielensoorten. Die komen in het plangebied ook zeker niet voor, doordat het in de bebouwde kom ligt en de geschikte biotopen afwezig zijn. Trekroutes vanuit geschikte habitats door het plangebied zijn niet aanwezig.

5.5 Vissen

Er is in het plangebied geen oppervlaktewater voor vissen aanwezig. Deze soortgroep komt in het plangebied dus niet voor.

5.6 Dagvlinders

De atlas van Nederlandse dagvlinders vermeldt geen beschermde soorten of Rode lijstsoorten in het atlasblok 07-14, wel ongeveer twintig algemene dagvlindersoorten.

Het plangebied vormt geen biotoop, dat van belang is voor beschermde of bedreigde soorten dagvlinders. Doordat het plangebied in agrarisch gebied ligt, zijn hier alleen algemene, minder kritische vlindersoorten te verwachten, zoals kleine vos (*Aglais urticae*) en dagpauwoog (*Inachis io*). Van deze soorten hebben de rupsen de grote brandnetel, die rond het plangebied voorkomt, als voedselplant. Enkele algemene soorten, zoals koevinkje (*Aphantopus hyperantus*), bruin zandoogje (*Maniola jurtina*) en argusvlinder (*Lasiommata megera*), hebben grassoorten als voedselplant voor de rupsen en kunnen zich dus in het plangebied voortplanten.

Door de afwezigheid van beschermde soorten vormen dagvlinders geen belemmering voor de plannen.

5.7 Libellen

Er is in beide plangebieden geen oppervlaktewater aanwezig, waarin libellen zich kunnen voortplanten. Langs de struiken en de boomsingel rondom het plangebied kan bijvoorbeeld de paardenbijter (*Aeshna mixta*) jagen. Deze functie gaat niet verloren.

5.8 Overige ongewervelden

Er zijn geen beschermde soorten te verwachten. De beschermde kevers en mieren leven in andere biotopen, waaronder groot open water en (oud) bos.

5.9 Habitat- en Vogelrichtlijngebieden

Het plangebied is geen onderdeel van of grenst niet aan beschermde natuurgebieden, die vallen onder de Natuurbeschermingwet 1998. Natura 2000-gebieden (in het kader van de Habitat- en Vogelrichtlijn), Beschermde Natuurmonumenten en Staatsnatuurmonumenten liggen op grote afstand. Op die afstand zijn van dit kleine project geen externe effecten merkbaar.

5.10 Ecologische hoofdstructuur

Het plangebied is ook geen onderdeel van de Ecologische hoofdstructuur (EHS). Op die afstand en met de tussenliggende infrastructuur en bebouwing zijn van dit kleine project geen externe effecten op de EHS merkbaar.

6 Conclusies

6.1 Beschermde soorten afwezig in plangebied

Voor de meeste relevante soortgroepen (vaatplanten, zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en overige ongewervelden) geldt, dat er geen beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn.

Wel kunnen enkele licht beschermde zoogdier- en amfibieënsoorten *rondom* het plangebied voorkomen.

6.2 Beschermde soorten aanwezig in en rond plangebied

Vogels

Alle vogelsoorten zijn beschermd. Broedende vogels mogen niet verstoord worden. Er zijn soorten in het plangebied aangetroffen, die in bomen en struikgewas broeden. Deze zijn echter niet erg verstoringsgevoelig. Als binnen het broedseizoen (maart tot en met juli) niet met bouwrijp maken wordt aangevangen en er geen bouwmaterialen in of nabij het struikgewas worden geplaatst, zal er geen verstoring van nesten of broedende vogels optreden. Eventueel te verwijderen struikgewas moet buiten het broedseizoen weggehaald worden. Ook de sloop van de stenen berging moet dan plaatsvinden. In de toekomst kunnen de voorkomende vogelsoorten van het gebied gebruik blijven maken.

Vleermuizen

Er is een paarverblijfplaats van de gewone en de ruige dwergvleermuis aangetroffen. Er wordt geadviseerd volgend jaar nog een inventarisatie in te stellen volgens het vleermuisprotocol om uit te zoeken of er ook dan vleermuizen aanwezig zijn en hoe ze van het gebouw gebruikmaken. Alle vleermuissoorten zijn streng beschermd (tabel 3). Voor de sloop moet er een ontheffing zijn van artikel 11 van de Flora- en faunawet ingeval van een vaste rust- en verblijfplaats.

Vrijstellingen

Voor enkele algemene, licht beschermde zoogdier- en amfibieënsoorten, die rondom het plangebied voorkomen, geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling.

7 Bronnen

www.rijksoverheid.nl voor informatie van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over speciale beschermingszones en beschermde soorten.

www.natuurloket.nl voor informatie van het Natuurloket over in de omgeving voorkomende flora en fauna.

www.ravon.nl voor informatie over verspreiding en ecologie van amfibieën, reptielen en vissen.

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx> voor informatie over beschermde gebieden.

Bijlsma, R.G., F. Hustings en C.J. Camphuysen, C.J. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij, Haarlem en KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. Van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionidea). – Nederlandse Fauna 7. Leiden. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland.

SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000 – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Creemers, R.C.M. en J.J.C.W. van Delft (RAVON, redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland – Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden.